1851. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 20 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 19 Junij.

Heden morgen werd de Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde alhier, in het gebouw van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, op de Ruïne, gehouden.

De Voorzitter, de Hooggeleerde Heer Mr. J. de Wal, opende haar met eene uitnemende toespraak, waarin de staat en voornaamste voorvallen gedurende het afgeloopen maatschappelijk jaar werden geschetst, en waarbij tevens de nagedachtenis en de verdiensten der in dit jaar afgestorvene leden, in kernachtige trekken werden gehuldigd.

Tot Inlandsche Leden werden verkozen: Mr. M. M. von Baumhauer, Commies bij het Departement van Binnenl. Zaken te 's Gravenhage; Mr. W. R. Boer, Advocaat te Utrecht; J. P. de Bordes, 1ste Luitenant-Ingenieur, te Utrecht; M. D. de Bruyn, S. M. Cand. te Utrecht; A. J. de Bull, te Amsterdam; M. F. A. G. Campbell, Onder-Bibliothecaris der Kon. Biblioth. te 's Gravenhage; F. W. Conrad, Ingenieur-Directeur van den Hollandschen Spoorweg, te 's Gravenhage; A. M. Cramer, Pred. bij de Doopsgezinde Gemeente te Middelburg; Mr. G. Diephuis, Lid der Arrond.-Regtbank te Winschoten; Mr. F. W. N. Eyck tot Zuylichem, Burgemeester te Maartensdijk; J. van Gilse, Hoogl. bij de Kweekschool der Doopsgezinden te Amsterdam; Mr. J. K. Baron van Goltstein, te Utrecht; P. K. Görlitz, Onderwijzer te Rotterdam; Dr. G. P. F. Groshans, Lector in de Geneeskunde aan de Clinische School te Rotterdam; Mr. J. Heemskerk Bz., te Amsterdam; Mr. M. des Amorie van der Hoeven, Hoogleeraar in de Regtsgeleerdheid te Amsterdam; W. J. Hofdijk, te Haarlem; Mr. J. Hora Siccama, Griffier bij het Hoog Militair Geregtshof te Utrecht; Mr. J. L. de Bruyn Kops, Advocaat te 's Gravenhage; G. Kuyper Hz., Eerste Luitenant der Genie en Onderwijzer aan de Milit. Acad. te Breda; J. van Leeuwen, Pred. te Colijnsplaat; Dr. L. S. P. Meyboom, Pred. bij de Ned. Herv. Gem. te Nymegen; A. Oltmans, Secretaris des Genootschaps Arti et Amicitiae te Amsterdam; Dr. A. H. Pareau, Predikant bij de Herv. Gem. te Assen; Dr. H. Riehm, te Amsterdam; Ds. C. von Schaick, Pred. te Dwingelo; Mr. D. J. Scherer, Kantonregter te Almelo; H. J. Schimmel, te Amsterdam; W. L. de Sturler, Majoor enz. te Groningen, en Dr. H. E. Vinke, Hoogl. in de Godgeleerdheid te Utrecht.

Tot Buitenlandsche Leden: L. de Baecker, Advocaat te St. Winoxbergen, J. David, Hoogleeraar te Leuven; J. Diegerick, Hoogleeraar aan het Collège Communal te Yperen; G. Klemm, Directeur der Koninklijke Bibliotheek te Dresden; Dr. R. C. Lepsius, te Berlijn; E. F. Mooyer, te Minden; H. Mueller, te Würtzburg, en J. W. Wolf, te Bonn.

Als Prijsvragen zijn uitgeschreven:

Uit de Vakken van *Taal- en Letterkunde*:

I. *Eene Nederlandsche Spraakkunst, opgemaakt uit de Schrijvers der 13de en 14de eeuw.*

Uit de Vakken van *Geschied- en Oudheidkunde*:

I. *Welk gezag heeft de Saksenspiegel in Nederland uitgeoefend? Welke regtbeginselen zijn daaruit in de statutaire regten van lateren tijd overgenomen of door dezen stilzwijgend erkend?*

II. *Welken invloed heeft de verheffing van Willem III tot Koning van Engeland gehad op het Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden?*

De Vergadering werd met een vriendschappelijken maaltijd in het Locaal de Vink, in de nabijheid der stad, besloten.

— Zaturdag ll. heeft de Heer Commissaris des Konings, Graaf van Bylandt, op zijne inspectie reis ook Katwijk aan Zee bezocht en aldaar op het Badhuis van een door den Heer Burgemeester Mr. Salomon Huygens aangeboden dejeuner gebruik gemaakt. Na met veel belangstelling die Inrigting in hare bijzonderheden in oogenschouw genomen, en zijne goedkeuring deswegens betuigd te hebben, is Z. E. naar Rhijnsburg vertrokken.

— Het *Handelsblad* deelt eene tijding mede, dat Dr. Gützlaff zich bij eenen gedrukten brief uit Hong-Kong, aan het zendingswerk zou hebben onttrokken. In hoe verre dit echter te verstaan zij van het zendingswerk in China in 't algemeen, of wel van zijne bijzondere betrekking tot het Engelsche Zendelinggenootschap, wordt in dit berigt niet gemeld, waarom men veiligst het oordeel over dezen maatregel opschort, tot de brief zelf wier dagteekening in dat berigt niet vermeld wordt, alhier zal bekend geworden zijn, waaruit dan de toedragt dezer zaak, die natuurlijk groote bevreemding moet wekken, zal moeten blijken.

— Daar er voortdurend, zegt de *Staatsc.*, door zich noemende Frankforter en Mainzer bankiers, pogingen aangewend worden, om ook hier te lande aandeelen in vreemde staatsleeningen met loterijen te plaatsen, kan het eene nuttige waarschuwing zijn te vermelden, dat in de Frankforter dagbladen eene door de criminele regtbank aldaar uitgevaardigde citatie voorkomt tegen eenen dier »bankiers," zekeren Jacob Rindskopf, die, na van een en hetzelfde aandeel in de Badensche loterij-leening van 1845, N°. 217,413, gelijkluidende promessen aan drie verschillende personen verkocht, en de op dat nommer gevallen premie van ƒ50,000, voor zich zelven te hebben geïncasseerd, zich uit de voeten gemaakt heeft, en tot welks aanhouding alle autoriteiten worden uitgenoodigd.

— Volgens de *Arnh. Cour.* is een Ontvanger der Rijksbelastingen in Noordbrabant met de kas naar de Tentoonstelling te Londen gereisd.

— Men verzekert dat tusschen Assen en Meppel ijzeren barges zullen varen en die afstand dan in zes uren tijds zal worden afgelegd.

— De *Drentsche Courant* bevat het volgende berigt uit Zweelo, van 11 Junij. De dochter van den Landbouwer M. M. alhier, had gedurende ongeveer twee jaren aan bijna aanhoudende maagpijnen geleden, waartegen de hulp van nabij- en verafwonende bekwame geneeskundigen, benevens van de Groninger Professoren, te vergeefs was ingeroepen, ofschoon allen eene tijdelijke vermindering van pijn konden teweegbrengen; dit deed den vader besluiten, mede van de zoo veel geruchtmakende Goldberger kettingen gebruik te maken. Tot niet geringe verbazing der huisgenooten, deed ook hier de ketting eene zoodanige gunstige uitwerking, dat van het oogenblik harer aanwending de maagpijn verdween en het meisje geheel herstelde.

's GRAVENHAGE, 19 Junij.

Op last van Z. M. zijn door den Staats-Secretaris van 's Konings kabinet, HH. EE. de tijdelijke Ministers voor de Zaken der Eeredienstcn aangeschreven, de noodige circulaires uit te vaardigen, ten einde men in de verschillende kerken, bij het houden der godsdienstoefeningen, in de gebeden indachtig zij aan den gezegenden toestand van H. M. de Koningin, en 's Hemels bescherming worde afgesmeekt voor hare gelukkige bevalling. Op Zondag, 29 dezer, zal met het houden dier gebeden worden begonnen.

— Z. M. heeft op zijn verzoek als lid der Commissie belast met het afnemen van het staats-examen ontslagen, den Heer J. P. A. François, Leeraar in de Wiskunde aan het Gymnasium te Rotterdam, en in zijne plaats benoemd den Heer G. L. Louwenrier, in dezelfde betrekking te Arnhem.

— Er zou thans bij het departement van financiën ernstig aan gedacht worden, tot het eerlang aanbieden aan de Staten-Generaal van een wets-ontwerp omtrent de opheffing van al de nog in ons rijk aanwezige paarden-posterijen.

— De Minister van Finantiën heeft door tusschenkomst van den Pastoor F. Wolters te Gorinchem, ƒ 100 ontvangen, door een onbekende aan den Lande verschuldigd.

— Z. K. H. Prins Frederik die naar het Loo was vertrokken, om den verjaardag van H. M. bij te wonen, wordt heden hier terug verwacht.

— H. K. H. Prinses Frederik zal in het laatst van deze maand uit Berlijn terugkeeren.

— De Tweede Kamer was heden niet in genoegzaam getal opgekomen om te beraadslagen, zoodat de Voorzitter slechts kennis geeft van ingekomen stukken en de voorstellen van Regeringswege aangeboden.

VLAARDINGEN, 15 Junij.

Sedert den 27sten Mei tot heden is er een groot aantal schepen ter haringvangst uitgezeild. Ook onderscheiden haringjagers zijn vertrokken. Er liggen nu nog 10 à 12, die morgen zullen zeilen, behalve een die eerst den 19den dezer moet vertrekken. — Volgens berigt uit Hitland, heden ontvangen, van A. van West, die jager is, was hij den 9den dezer op de baai gekomen en had bij 3 schepen omstreeks Hitland gezien. Die hadden nog geen sein van vangst gedaan. — Naar luid van dat berigt, was het daar dagelijks koud en ruw weder, zoodat men meent, dat tot dien tijd slechts weinig had kunnen worden gevischt.

AMSTERDAM, 17 Junij.

De Hoogleeraar J. Bosscha heeft zijn ontslag, wegens voortdurende ongesteldheid, uit zijne betrekking aan het Athenaeum gevraagd.

— Gisteren werd in den Franschen Tuin, in de Plantagie, de eerste algemeene vergadering gehouden der Broederschap van Candidaat-Notarissen in Nederland. De broederschap constitueerde zich door het benoemen van een hoofd-bestuur, waartoe werden verkozen de Heeren J. E. van den Andel, Mr. W. F. Otten, Mr. A. J. Zubli, W. Ph. van Nierop, L. H. C. van Rhyn en J. Bakker Jz.

— Gisteren avond ontstond er brand in het goederenmagazijn van den Nederlandschen Rijn-spoorweg, nabij het station, buiten de Weesperpoort. Spoedig aangebragte hulp van drie spuiten, waaronder eene van het Station, voorkwam ernstige gevolgen, en het onheil was betrekkelijk niet aanzienlijk.

NIEUWE DIEP, 17 Junij.

Ten gevolge van een hevigen storm uit het N. W., strandde heden morgen, ter hoogte van de kleine Keet, in het schulpengat, het smakschip Anna en Mientje, Kapt. H. Hazewinkel, met eene lading ankers, ankerkettingen en steenkolen, van Newcastle naar Zwolle gedestineerd. Door middel van de reddingboot heeft men, in weerwil der branding, een en ander van het schip geborgen, terwijl men voor het behoud van het laatste, bij het naderen van den vloed en het aanhouden van den stormwind, nog al beducht was; anders zou men heden nacht bij eb het schip, door het lossen van zijne zware lading, vlot trachten te krijgen.

APELDOORN, 17 Junij.

Heden morgen kondigde het lossen van het geschut, zoowel op het Loo, als door de schippers aan de vaart en het uitsteken der vlaggen uit openbare en particuliere gebouwen, den heugelijken feestdag aan van den 33sten geboortedag van H. M. de Koningin, tevens bestemd tot viering van dien van Z. M. den Koning, waartoe zich een aantal Vorstelijke en andere aanzienlijke Personen op het Loo vereenigd hadden. Ten 11 ure was er receptie ten Hove voor het Hof en ten 11½ uur voor de zich hier bevindende vreemdelingen. Ten 3 uur was er diner ten Hove van 88 converts, waarna eene groote valkenjagt zoude gehouden zijn, indien het ongunstige weder zulks niet verhinderd had. Heden avond zal een prachtig vuurwerk in het Park worden afgestoken, bij welke gelegenheid aan het publiek de vrije toegang verleend is.

GOES, 17 Junij.

Z. M. heeft, tijdens zijn verblijf alhier, benoemd tot Commandeurs der orde van de Eikenkroon, de Hoogleeraren van der Boon Mesch en Ackersdijk, en den Heer G. Vis, alsmede tot Ridders dier orde, de Heeren Mr. van der Meer Mohr, Burgemeester van Goes, en I. G. J. van den Bosch, Burgemeester van Kattendijke. De Heer Vis, President der Zeeuwsche Maatschappij van Landbouw, werd met de insignia der orde, volgens bepaald verlangen van Z. M. op het feestmaal van het congres, vereerd. Ook ontving hij bij die gelegenheid van de leden der Provinciale Commissie van Landbouw, en van de straks genoemde maatschappij, een fraai bewerkten zilveren beker ten geschenke.

— Het Landhuishoudkundig Congres zal in het volgende jaar te Leeuwarden worden gehouden.

's HERTOGENBOSCH, 16 Junij.

Heden morgen kwam alhier aan schipper Valk, aan boord hebbende 114 landverhuizers, waaronder ruim 60 kinderen beneden de 12 jaren, komende uit de gemeenten Boekel, Gemert, Erp, Nistelrode, Zeeland, St. Oedenrode en Dungen; hunne bestemming is naar Noord-Amerika, waarheen zij hunne togtgenooten volgen, die ruim eene maand geleden ten getale van circa 150 derwaarts vertrokken; schipper Valk zette onmiddelijk van hier de reis naar Rotterdam voort.

MAASTRICHT, 16 Junij.

Heden is in veiling gesteld het landgoed Vaeshartel, gelegen onder Meerssen, en behoorende tot de nalatenschap van wijlen Z. M. Willem II. Het kasteel met daarbij behoorende tuinen, pachthoeve, landerijen en bosschen, eene gezamentlijke uitgestrektheid hebbende van 108 bunders, en waarop eene hypothecaire schuld rust van ƒ 53,358.57, werd voorloopig toegewezen aan den Heer Moulan, Advocaat te Luik, voor ƒ 62,500, daarenboven. De drie afzonderlijke huizen verbleven provisionneel aan drie personen voor ƒ 5,325. De toewijzing is bepaald op 30 dezer.

— De *Limburger* meldt, dat een Officier van het Nederlandsche leger, de 2de Luit. P. Booms, van het 7de reg. inf., vroeger gedetacheerd als onderwijzer bij de militaire academie te Breda, op zijn verzoek en met toestemming van beide gouvernementen, de Fransche expeditie in Afrika bijwoont.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Junij.

De handelstand heft droevige klagten aan over den stilstand van den handel door de Tentoonstelling; de hôtelhouders en rijtuigverhuurders echter klagen niet.

— In de vorige week is in de London-Tavern het jaarlijksch gedachtenismaal gehouden van de *Maatschappij der vrienden van behoeftige vreemdelingen*, in 1806 gesticht, die verscheidene Vorsten, ook Nederlands Koning, onder hare beschermers telt, en onder het Voorzitterschap staat van den Hertog van Wellington. Zij had gedurende haar bestaan ruim 80,000 personen hulp verleend, en niet alleen in geld maar ook in verzorging naar ligchaam en geest, zonder onderscheid van godsdienst of landaard, maar streng toeziende dat geene onwaardige er misbruik van maken. De rekening liep over eene som van ƒ 36,252 en sloot met een batig slot van ƒ 5,400. Onder de ondersteunden waren 187 Nederlanders. Bij afwezigheid des Hertogs, nam de Pruissische Gezant, Ridder Bussen het Voorzitterschap waar. De Baron Stratenus, wiens rede herhaaldelijk door levendige toejuichingen werd afgebroken, sprak als vertegenwoordiger van den Koning van Nederland. Voorts voerden de Predikant bij de Hollandsche gemeente Dr. H. Gehle het woord tot lof der weldadigheid, terwijl de Heer A. van Lee op een dronk aan de bezoekers, namens deze bedankte, en onder luide toejuiching de overeenstemming der beide volken, in de verdediging van zedelijke vrijheid, verspreiding van licht en kennis, huiselijkheid en weldadigheid aanwees.

— Gisteren lokte het fraaije weder vele inwoners en vreemdelingen naar de Tentoonstelling, zij werd door 52,216 personen bezocht. Het totaal der ontvangsten bedroeg Zaturdag 225,605 £.

— Gisteren waren de luchtreizigers, Graham en zijn echtgenoot, uit de tuinen van Kessington in eene luchtballon opgestegen. Nadat zij ongeveer 20 voeten hoog waren, daalde de ballon plotseling op eene heining neder, waardoor er eene belangrijke opening in kwam. Te vergeefs wierpen zij het anker uit; de ballon werd ginds en derwaarts geslingerd in de rigting van het gebouw der tentoonstelling. Gedurende eenige seconden bleven de luchtreizigers boven het dak van het gebouw zweven, waartegen nu en dan het anker aansloeg. Nadat de ballon een der vlaggen op het gebouw staande had mede gesleept, werd zij eindelijk vastgeklemd tusschen twee schoorsteenen op een der huizen van Darlington-street, terwijl de beide luchtreizigers door dien laatsten schok uit het schuitje geworpen, buiten kennis op het dak nedervielen. Ofschoon vele wonden bekomen hebbende, verkeeren zij niet in levensgevaar.

— De pakketboot, die tusschen Liverpool en Penzance vaart, is ll. Donderdag, wegens het stooten op eene klip, op de hoogte van Kaap Scilly met man en muis vergaan; 26 menschen vonden hun graf in de golven.

BELGIE.

BRUSSEL, 17 Junij.

Z. M. is met zijne zonen en dochter heden naar Engeland vertrokken.

— Het Hof van Appel te Gend heeft den staat in eene boete van 6,000 fr. veroordeeld, als schadeloosstelling aan een reiziger, die den 3den Mei 1843, ten gevolge van onachtzaamheid der beambten op den spoorweg, zijn gezigt verbrandde.

— De *Indépendance* bevestigt het door eenige Nederl. bladen medegedeeld gerucht, dat de Nederl. Minister van Justitie zou aftreden, en het Gezantschap aan ons Hof aanvaarden. Hij zou als Minister vervangen worden door den Heer Mr. van der Linden, Lid van de Tweede Kamer.

— De veroordeelde Graaf de Bocarmé heeft zich in cassatie voorzien.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Junij.

Het in ons vorig nommer vermelde mandement van den Aartsbisschop van Parijs tegen het socialismus en communismus, trekt niet minder dan zijn onlangs uitgevaardigd mandement tegen de bemoeijing van geestelijken met politieke aangelegenheden, de algemeene aandacht tot zich; maar, even als dit laatste, wordt het, naar het schijnt, door de ultraclericale partij afgekeurd; althans het orgaan dier partij, het bekende Parijsche dagblad *l'Univers*, hetwelk bijzonder aan de behandeling van kerkelijke aangelegenheden gewijd is, zegt er nog geen woord van, terwijl het door bijna alle andere voorname dagbladen met grooten lof vermeld en medegedeeld wordt.

Wij laten hier eenige uittreksels van het mandement volgen:

»Eenigen hebben de misbruiken van den eigendom met veel scherpzinnigheid, doch niet zonder overdrijving, aangewezen, maar om ze te verhelpen, wilden zij den eigendom vernietigen. De maatschappij lijdt aan eene erge kwaal; maar om ze te genezen, wilden zij haar dooden. Zij maken zich sterk, eene volmaakte, heerlijke, gelukzalige maatschappij, zoo als wij ons eene in den hemel kunnen verbeelden, te vormen. Maar daartoe is de vernietiging van den eigendom noodig, welke, huns oordeels, de bron van alle de misdaden en van alle de ongelukken des menschdoms is, en buitendien iets gedrogtelijks in de zedelijke wereld door de ongelijkheid die hij tusschen de menschen vestigt. Nu zijn er, naar hunne leer, twee middelen: of dat niemand iets bezitte, of dat allen in dezelfde mate bezitten. Dit zijn de beide stelsel van het socialismus.

»Het eerste middel dan is de afschaffing van den persoonlijken eigendom; de Staat moet alles bezitten, elk zijne taak aanwijzen, en de vruchten des arbeids onder allen verdeelen; zoo zal er geene ongelijkheid, geene begeerlijkheid, geen twist of misdaad meer zijn!

»Wij antwoorden in het algemeen: onder voorwendsel van volmaking der maatschappelijke orde, vernietigt men de werkelijke maatschappij, die God, als aan onze natuur meest voegende, heeft daargesteld. Het ware doel der maatschappelijke zamenleving is niet de maatschappij zelve, maar het geluk harer onderscheidene leden; want de maatschappij kan haar eigen doel niet zijn: zij is het middel tot volmaking van den zedelijken en den ligchamelijken toestand der menschen, die, wat men ook zegge, alleen ten einde beter en gelukkiger te worden, tot burgerlijke zamenleving zijn geroepen. De maatschappij is derhalve voor de individuen, en de individuen niet voor de maatschappij. Zij moet dus, terwijl zij naar haar verheven doel, de zedelijke volmaking en het geluk harer leden, streeft, hunne natuur, hunne waardigheid, hunne regten eerbiedigen; anders strijdt zij tegen de gedachte des Scheppers en tegen 's menschen bestemming, en verwoest zij alle de grond-

slagen der geregtigheid, het levende beeld Gods schendende en vertredende in zijne persoonlijkheid, in zijne vrijheid, in zijn arbeid, in zijn eigendom, kortom in alle de regten voortvloeijende uit de aanwending zijner geestelijke en ligchamelijke vermogens. Den mensch van zijne regten ontdoen onder voorwendsel van hem gelukkiger te maken, dat is de voorname bron van zijn geluk stoppen, dat is hem verlagen om hem grooter te maken, dat is de menschheid vernietigen om haar te verheffen, dat is den mensch dooden om hem te genezen. De mensch zinkt dan weg in den burger; hij wordt overgeleverd aan hetgeen men den Staat noemt, die er naar eigen goedvinden over beschikt, hem aan zijn belang en zijn roem opofferend, gelijk in die aloude gemeenebesten waar de burgers eigenlijk niet vrijer dan de slaaf waren. Beiden behoorden den Staat toe, met ziel en ligchaam.

»Het Evangelie nu leert, dat de mensch alleen Gode toebehoort, omdat hij Diens werk is. Van Hem heeft hij het aanzijn en alle zijne vermogens. Gods wil dus alleen mag 's menschen wil beheerschen, en geen mensch kan, uit zich zelven, aan zijn gelijke de wet stellen, eene natie evenmin als een individu. De mensch mag zijn persoon niet vervreemden, zijne vrijheid niet opofferen, tenzij aan God en voor God. Derhalve, wanneer hij naar de wetten zijner natuur in de maatschappij treedt, is hij slechts verpligt om van zijne natuurlijke regten, zooveel als voor de vestiging of instandhouding der zamenleving noodig is, af te staan, en altijd onder uitdrukkelijke voorwaarde, dat hetgeen hij niet afstaat, door den Staat zal beschermd, door de maatschappij zelve gewaarborgd worden. Hij moet dus van zich zelven, van zijn vermogen, van zijne talenten, van zijn arbeid, van zijn gezin, van zijne toekomst meester blijven, zoodra hij voor het overige aan zijne pligten als lid der vereeniging, aan zijne burgerpligten heeft voldaan, — kortom als hij zijn aandeel tijd, geld, arbeid aan het algemeen heeft betaald.

»Gij ziet, hoe het Christendom, niet tevreden met de vrijmaking van den mensch in het huisgezin, ook den burger van de slavernij des Staats ontslaat; eene roemrijke slavernij, zoo gij wilt, schoon niet roemrijker dan in die fiere gemeenebesten der oudheid, maar altijd eene wezenlijke slavernij van ziel en ligchaam, eene verlagende slavernij, omdat de burger werd beschouwd en behandeld als de grondstof die de Staat tot eigen voordeel bewerkte, als zijne zaak, zijn eigendom.

». . . . De beschaving, die men in plaats der tegenwoordige maatschappelijke orde wil stellen, in het belang, naar men zegt, der arbeidende klassen, zou, tot haar en aller schade en schande, de heerschappij zijn der vreeselijkste dwingelandij, een geregeld schrikbewind, de huishouding der slavernij in de oudheid, de huishouding der negerslaven, de huishouding eindelijk onzer galeikerkers, maar op de deugd en niet meer op de misdaad toegepast.

». . . De mensch, hoewel geboren om te arbeiden, is van nature lui en arbeidschuw. Neem het eigenbelang weg, wat zou hem aansporen tot een arbeid, die alleen den Staat zou verrijken? Neen, de Staat zou binnen kort in ellende, hongersnood en burgerkrijg te gronde gaan."

Vervolgens betoogt de Aartsbisschop dat de bestrijders van den persoonlijken eigendom zich ten onregte beroepen op de gemeenschap van goederen, die in de allereerste Christen-gemeente en later in de kloosters bestond.

Dan weêrlegt hij het tweede stelsel, dat, van gelijk bezit van allen.

»Verdeelt heden, zegt hij, alle goederen der aarde: morgen zult gij dezelfde ongelijkheid van vermogen, welke gij een schreeuwend onregt noemt, al wederom aantreffen. En waaraan zult gij 'ze dan wijten? Zult gij dan nog hen, die het hun toegescheiden deel bespaard, winstgevend aangewend, vermeerderd hebben, van diefstal beschuldigen? Stond het de overigen niet vrij ook te sparen en te arbeiden? en hebben dezen door verkwisting en luiheid, een regt op het goed der spaarzamen en vlijtigen verworven?

»Men sla dus de hand niet aan den eigendom noch aan de maatschappelijke orde, om den toestand der menschen te verbeteren, maar aan de menschen zelven; zij zelven zijn de werktuigen van hun geluk en van hun ongeluk, door hunne wel of kwalijk bestuurde werkzaamheid . . . . Zoo de mensch en de aarde nog in den staat der oorspronkelijke regtheid waren, dan zou de gelijkheid in het bezit van aardsche goederen mogelijk zijn of, liever, van zelf ontstaan en stand houden.

»In den tegenwoordigen bedorven staat vordert de gelijkheid, gelijk de eeuwige geregtigheid, alleen dit: *dat elk de vruchten van zijn arbeid, hetzij veel of weinig, geniete;* dat is, dat de rijke het kasteel zijner voorzaten, gelijk de arme de hut zijner ouders kunne erven, en dat hij die thans niets bezit, door arbeid en spaarzaamheid morgen vermogend kunne zijn.

». . . . *De arbeid is heilig, de eigendom is onschendbaar.* Hierin, in het evenwigt en de zoenbieding dezer beide groote belangen, ligt het beginsel der oplossing van de groote maatschappelijke vraagstukken. Hierin ligt de ware gelijkheid ten opzigte van dit grondregt, hetwelk wij, met de kerkvergadering van Parijs, verdedigen, in het belang zoowel der arbeidende als der bezittende klasse, om haar te behoeden voor een verderfelijk misverstand, waaruit maar al te vaak haat en oorlog tusschen burgers ontstaat. Men lastert, u beurtelings, de eene klasse bij de andere, ten einde u te verdeelen."

Daarna voert de Aartsbisschop eenige feiten aan ten bewijze dat de arbeidende klasse der hoofdstad geen plannen van onregt en regeringloosheid koestert, en dat de vermogenden jegens haar niet hard, maar meêdoogend en hulpvaardig zijn. Hij besluit aldus:

»Dat dan, dierbare broeders, alle misverstand ophoude; legt wederzijds den argwaan tegen elkander af; vereenigt u, als kinderen des Hemelschen Vaders, in broederliefde; verwacht de verbetering der maatschappelijke orde niet van nieuwe omwentelingen, maar van de natuurlijke wet des vooruitgangs, een vooruitgang die des te wisser is naar mate hij meer vreedzaam is."

— Het dagblad *le Constitutionnel* deelt zeer omstandige berigten uit Rome van den 12den Junij mede, welke gunstiger luiden, ten aanzien van de aanslagen, waaraan de Fransche soldaten daar ter stede in de laatste dagen zijn blootgesteld geweest. Twee Italianen waren, ter zake van het plegen van dergelijke aanslagen, door een Franschen krijgsraad ter dood veroordeeld en op een der marktpleinen te Rome werkelijk, ten aanschouwe eener groote volksmenigte, op last van den Franschen Bevelhebber doodgeschoten.

PORTUGAL.

LISSABON, 9 Junij.

Alles blijft hier rustig en de pogingen tot eene contra-revolutie, hier en daar aangewend, zijn onderdrukt.

— Het Regeringsblad bevat het volgende: Door het bevoegde gezag wordt verklaard, dat de geruchten van oneenigheid tusschen onze regering en die van Spanje, Engeland en Frankrijk, geheel ongegrond en valsch zijn. Die regeringen, bekend met de beginsels welke het tegenwoordig Ministerie bezielen en met zijn vast besluit om den constitutionelen troon van H. M. Donna Maria II en hare dynastie benevens de in het charter gewaarborgde vrijheden in stand te houden, zijn in de beste verstandhouding en de hartelijkste overeenstemming met onze regering.

FRANKFORT.

16 Junij.

De algemeene vergadering van Natuurkundigen uit de Rhijn-provincien en Westphalen wordt dit jaar te Koblentz gehouden. Vele geleerden van hier begeven er zich heen.

— Gisteren zijn de commissien der Bonds-vergadering vergaderd geweest. Men bespeurt veel bedrijvigheid bij de leden dier commissien en ook in de bureaux der verschillende Gezantschappen; vooral bij het Pruissische Gezantschap.

EGYPTE.

Alhier is onlangs eene zeer gewigtige ontdekking gedaan. Men weet dat zich op een der eilanden van de Roode Zee, in den berg Zabarah eene Smaragd-mijn bevindt, die vroeger door den Pacha van Egypte werd geëxploiteerd doch in de laatste jaren der regering van Mehemed-Ali werd verlaten. Zeer onlangs heeft eene Engelsche Compagnie verlof gevraagd en verkregen om deze mijn, die nog groote schatten bevat, op nieuw te exploiteren. Kortelings werden door den Ingenieur dier Compagnie, de Heer Allan, op eene aanmerkelijke diepte de sporen gevonden van eene galerij, blijkbaar uit de hoogste oudheid. Bij verder onderzoek heeft hij verschillende gereedschappen gevonden, als ook een steen met een hieroglyphisch opschrift, hetwelk echter aanmerkelijk beschadigd was. Deze omstandigheid bewijst de gegrondheid der meening van Belzoni, dat deze mijn reeds in overoude tijden werd geëxploiteerd. Aard en vorm der gereedschappen, de gedaante der galerij waarvan gemakkelijk de oorspronkelijke aanleg was te vinden, bewijzen ten duidelijkste dat de Egyptenaren in de bouwkunde zeer ver gevorderd waren. Uit het opschrift op den steen zou blijken, dat de eerste werkzaamheden aan de mijn van Zabarah zijn verrigt onder de regering van Sesostris den groote of Ramsès-Sésostris, die, volgens het algemeen gevoelen, in het jaar 1650 voor onze jaartelling leefde, en die beroemd is om zijne groote overwinningen, zoowel als wegens de ontelbare gedenkteekenen door hem in Egypte opgerigt.

CALIFORNIE.

In het voorleden jaar is voor eene som van 29,441,583 dollars aan stofgoud uitgeklaard, doch de sommen, die door de reizigers zonder aangifte zijn uitgevoerd, zijn zeker grooter dan de aangegevene, zoodat men berekend dat er ten minste voor 75 millioen dollars is uitgevoerd.

CHILI.

Te Valparaiso en in de overige streken des lands, heeft op den 3den April ll. eene aardbeving plaats gehad, de schokken herhaalden zich gedurende tien achtereenvolgende dagen met meerder of minder kracht. Ofschoon Valparaiso het meest door dit ongeval geteisterd werd, zoo hebben ook de steden San Jago, Casabianca en Quilleta veel geleden. Te Valparaiso zijn 200 huizen, benevens vele openbare gebouwen, geheel of ten deele ingestort, zoodat zij althans voorshands onbewoonbaar zijn. De schade wordt op 1 millioen dollars berekend. De vaartuigen die zich op de reede bevonden zijn van hunne ankers afgeslagen, terwijl enkelen bijna op de kust geworpen werden.

De hevigste schok die de meeste ongevallen te weeg bragt, duurde niet minder dan 15 seconden. In die 15 seconden namen de huizen eene golvende beweging aan. Wanneer dit nog slechts weinige seconden langer geduurd had, dan zou de stad welligt hetzelfde lot ondergaan hebben, als bij den ramp van 1822. Het getal gekwetste en gedoode personen wordt niet genoemd, maar schijnt gelukkig niet groot te zijn. Te San Jago hebben de munt, het hôtel van den President, de hoofdkerk en eenige andere openbare gebouwen veel geleden.

OOST-INDIE.

De *Singapore Free Press* van den 2den Mei meldt, dat het Nederl. oorlogstoomschip Phoenix, den 24sten bevorens ter reede van Singapore was aangekomen, om den nieuw benoemden Gouverneur-Generaal af te halen en naar Batavia over te brengen.

— Z. Exc. was den 2den Mei te Poelo-Penang, niet ver van Singapore, aangekomen, en zou denkelijk den 12den of 13den te Batavia aanlanden.

— Men dacht, dat de Heer Rochussen, na overgave van het bestuur, nog eenigen tijd op Java zou verblijven, ten einde de bevalling zijner vrouw af te wachten, welke in Junij of Julij moest plaats hebben.

— Door den Resident van de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo was een zeer gunstig berigt ingediend omtrent de scholen der zendelingen in Poelee Petah (de kleine Daijak), en de onvermoeide pogingen dier zendelingen tot bevordering van godsdienst en onderwijs. Ruim 400 jongelingen genoten onderwijs in 3 hoofdscholen, terwijl nog 4 mindere scholen waren opgerigt op meer afgelegene plaatsen. Ook de vrouwen der Daijakkers toonden veel geneigdheid om zich in de godsdienst te laten onderwijzen, hetgeen zooveel mogelijk werd aangemoedigd.

— Volgen berigten uit China is de opstand, die in de zuidelijke provincien van dat rijk is uitgebarsten, op verre na nog niet onderdrukt, maar neemt zij daarentegen dagelijks toe. De pogingen van den Gouverneur van Canton, die in last had om met de opstandelingen van Ho en Koelien te onderhandelen, hebben geheel en al schipbreuk geleden. De handel lijdt door dezen stand van zaken zeer veel; te Canton en Hong-Kong stond dezelve bijna geheel en al stil. De Spaansche zaakgelastigde te Canton was, na vruchtelooze pogingen aangewend te hebben, om met het Hemelsche rijk onderhandelingen aan te knoopen, naar Europa teruggekeerd.

ADVERTENTIEN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 18 Junij.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	58	$58\frac{1}{16}$	58
Dito Certificaten	″ 3 ″	$68\frac{1}{4}$	$68\frac{5}{16}$	$68\frac{1}{4}$
Dito dito	″ 4 ″	$88\frac{11}{16}$	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{3}{4}$
Amortisatie Syndicaat	″ $3\frac{1}{2}$ ″	—	—	—
Handelmaatschappij	″ $4\frac{1}{2}$ ″	$109\frac{3}{4}$	—	—
O. I. Leening	″ 4 ″	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	″	59	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	″ $4\frac{1}{2}$	$91\frac{1}{2}$	—	—
Haarlemmermeer	″ 5 ″	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	″ 5 ″	$105\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	″ 5 ″	$104\frac{3}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	″ 5	—	—	—
Dito 1840	″ 4 ″	$88\frac{5}{8}$	$88\frac{13}{16}$	$88\frac{5}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & Co.	″ 4 ″	$88\frac{7}{16}$	$88\frac{1}{2}$	$88\frac{7}{16}$
Dito dito Nieuwe	″ 4	$88\frac{5}{8}$	—	—
Inschrijving in Assign.	″ 6 ″	—	—	—
Certificaten van dito	″ 6 ″	—	—	—
POLEN, Obligatiën	″ 4 ″	$77\frac{7}{16}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250 ″	—	—	—
Dito dito 1835	″ 500 ″	$150\frac{3}{4}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	$15\frac{3}{16}$	$15\frac{1}{4}$	$15\frac{1}{4}$
Dito dito Onbep. Stukken	″ 5 ″	$15\frac{3}{16}$	$15\frac{1}{4}$	—
Dito Obligatiën	″ 3 ″	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	″ 3	$35\frac{5}{16}$	—	—
Coupons Ardoins		$8\frac{3}{8}$	$8\frac{5}{16}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	″ 5	—	—	—
Dito	″ 4	$63\frac{1}{2}$	—	—
Dito Metall.	″ 5 ″	$71\frac{13}{16}$	$72\frac{5}{16}$	—
Dito Nieuwe	″ 5 ″	$77\frac{1}{4}$	$77\frac{3}{8}$	$77\frac{1}{4}$
Dito 1847	″ $2\frac{1}{2}$ ″	38	$38\frac{1}{4}$	—
BELGIE, Banc.	″ $2\frac{1}{2}$ ″	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	″ $2\frac{1}{2}$ ″	$48\frac{1}{2}$	$48\frac{3}{8}$	$48\frac{5}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £	5 ″	$91\frac{1}{2}$	$91\frac{3}{8}$	$91\frac{3}{8}$
PORTUGAL, te Londen	″ 4 ″	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{3}{8}$	$33\frac{5}{16}$
Dito dito	″ 4 ″	$33\frac{1}{8}$	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{5}{16}$
VENEZUELA,	″ 3 ″	$32\frac{1}{2}$	—	—
MEXICO,	″ 5 ″	$31\frac{1}{4}$	$31\frac{13}{16}$	$31\frac{13}{16}$
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 75.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.